
150 JAAR SCHOOL Klein-Sinaai

Niets is zo vanzelfsprekend als een school, dat is toch altijd al geweest?
Niets is zo vanzelfsprekend? Sinds het beloken jaar 2020 is niets meer vanzelfsprekend.
Of de schoolgaande jeugd dit beseft, is een ander paar mouwen.

150 jaar is niet niks, want de tijd werd doorkruist door oorlogen, schoolstrijd, hongersnood, cholera en Spaanse griep. Niet de school en ook niet het kleine dorp Klein-Sinaai werden van deze gesels gespaard.

150 jaar geleden, toen de kinderen nog barrevoets naar school gingen, de helft van de bevolking niet kon lezen of schrijven, werd het hoog tijd om naast de kerk en het kasteel ook een klooster te bouwen met een school voor meisjes, kleuters en jongens tot hun negende jaar. Lessen in lezen, schrijven, rekenen en properheid. Dit alles kon slechts blijven duren door opoffering en christelijke naastenliefde.

De wereld verandert immers voortdurend, ook toen braken er nieuwe tijden aan. Toen deze school begon, kondigde zich in de verte reeds het gefluit van de eerste stoomtrein naar Klein-Sinaai aan.

Het hele verhaal van deze school nu in de juiste plooi leggen, zal ons de komende tijd bezighouden.

ONDERWIJS

Vanaf 1842 verhuurde de kerkfabriek aan de gemeente een deel van **het oude Pannenhuis** om gemeentelijk onderwijs te organiseren. Dit zowel voor jongens als meisjes. Er was maar één leerkracht.

De tijdsgeest dwong de parochies om afzonderlijk onderwijs te starten voor meisjes, een andere manier om "Me Too" toestanden te vermijden.

Onder de leiding van Pastoor Muyshondt, werd **in 1870 het klooster** gebouwd met hierbij horend twee klaslokalen in de huidige Pannenhuisstraat (vroeger Kapellestraat).

In dit klooster namen vier zusters van de orde van de Zusters van de Goddelijke Voorzienigheid uit Sint-Maria-Oudenhove hun intrek. De school start met kleuters (gemengd), jongens tot 9 jaar en meisjes.

Jongens ouder dan 9 jaar gingen naar de gemeenteschool in het Pannenhuis tot 1950, nadien naar de lokalen bij het huidige Boudelocentrum (vroegere bib en tekenschool).

Nadat de school volledig gemengd werd, verdween de gemeenteschool.

Schoolplicht kwam er pas na WO I in 1920. Nochtans miste geen enkel kind in oorlogstijd de lessen, want dan werd er gezorgd voor soepbedeling.

Meer nieuws op <https://www.klein-sinaai.be/index.php/geschiedenis/basisschool-tuimelaar/359-het-pannenhuis-de-jongensdhoel>

Luc De Brant, Tony De Wilde
En Heemkring D'Euzie

GESCHIEDENIS BASISCHOOL TUIMELAAR

VAN HET PANNENHUIS OVER EEN LEIEN DAKJE

Toen **Klein-Sinaai nog een gehucht was onder Sinaai**, was er geen kerk of school en was de abdij van Boudelo de enige instelling die voor onderwijs zorgde.

Rond 1840 kwam vanuit Sinaai elke zondagnamiddag onderpastoor E.H. B. Eeman naar het Pannenhof om in een schuur godsdienstonderricht te geven. Klein-Sinaai was destijds een dorp met slechts 400 inwoners.

Mevrouw Anna Theresia Boyé, weduwe van Norbert Francies Van Waesberghe uit Hulst, schonk op 22 december 1842 dit "Pannenhof" aan de Kerkfabriek van Sinaai. Naast de grond en de boomgaard, schonk zij eveneens het daarop gelegen huis, schuur en bakhuis, samen goed voor 41.70 roeden (581m²).

Daarbovenop schonk ze een aanliggend perceel grond van 69.43 roeden (979 m²).

Mevrouw Boyé had echter *enkele voorwaarden*:

- De grond mocht enkel gebruikt worden om een kapel op te richten, waarin ten minste elke zondag een mis zou worden opgedragen.
- Een andere voorwaarde was dat de schuur werd ingericht als werk- en leerschool voor kinderen uit Klein-Sinaai, Coudenborm en naburige gemeenten.
- De kapel moest worden opgedragen aan de Heilige Jozef
- Gedurende 25 jaar moest een mis worden opgedragen aan de schenkster

Op 21 januari 1843 werd deze gift door de Kerkraad van Sinaai aanvaard, maar er werden enkele overwegingen gemaakt. **De bouw van een kerk was hoogdringend** omdat de bewoners van Klein-Sinaai meer dan een uur moesten stappen naar de kerk van Sinaai om daar een mis bij te wonen. In de winter was het dorp zelfs helemaal van de moederkerk afgesneden door de modderige Weimanstraat en Cadzandstraat.

Het was dus noodzakelijk dat er snel een kapel en school werden opgericht voor Klein-Sinaai, waar ook de omliggende gemeenten zouden kunnen van genieten.

De bisschop van Gent gaf toestemming voor het bouwen van een kerk en het stichten van een nieuwe parochie.

Op 27 augustus 1853 werd E.H. Ludovicus De Beule uit Moerbeke benoemd tot eerste pastoor van Klein-Sinaai. Hij stelde onmiddellijk alles in het werk om een kerk op te richten aan het Pannenhof.

VAN PANNENHUIS NAAR KOEBRUGSTRAAT

Plots, om nog onbekende redenen, besloot men de nieuwe kerk te bouwen op de plaats waar deze nu staat.

Op 27 december 1853 kocht de kerkfabriek van Klein-Sinaai een perceel akker van 16.80 are (1680 m²) van Emmanuel De Bock en Victoria Van Overloop. Ze waren landbouwers en herbergiers. Het jaar nadien werd op 21 juli 1854 de verkoop gesloten voor het aanpalende perceel van 52.6 are (5260 m²) van Judocus De Blicke, landbouwer uit Klein-Sinaai.

De samenvoeging van beide gronden was goed voor een volwaardig stuk bouwgrond van 69.4 are (6940 m²). Dit kon dienen voor **de bouw van een kerk, kerkhof en de pastorij**. De kerk werd centraal op het tweede perceel geplaatst en in oktober 1853 werden de bouwwerken aangevat. De kerk werd naar het westen gericht, waar dit normaal naar het oosten gericht is. Op 21 december **1854** werd de kerk ingezegend door E.H. J.B. Eeman en toegewijd aan **O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen**.

WAT MET HET PANNENHUIS?

In 1856 verkocht de kerkfabriek van Sinaai, eigenaar van de grond, het Pannenhuis met grond aan de gemeente Sinaai om het open te stellen voor openbaar onderwijs. Dat was een van de voorwaarden van de schenkster mevrouw Boyé. Dat was meteen de start van de huidige lagere parochieschool in de Pannenhuisstraat.

De opbrengst (5000 fr of 123,94 euro) van deze verkoop werd geschonken aan de kerkfabriek van Klein-Sinaai om de bouwwerken van de kerk en pastorie te bekostigen.

HET BEROUW VAN GRAAF MIZAËL LE MESRE DE PAS

Graaf De Pas, in de volksmond “Graaf De Paa” woonde in Frankrijk, maar was grootgrondbezitter in Klein-Sinaai. Vooral in het gebied de Baggaert. Hij had een buitenverblijf in St-Maria-Oudenhove. Hij zou, aldus de mondeling overlevering, dienst gedaan hebben als officier in het Franse leger tijdens de Franse revolutie.

Tijdens deze revolutie werd in 1794 een decreet door de Fransen uitgevaardigd dat de kerkelijke goederen verbeurdverklaarde. Dat gebeurde ook met de goederen op de Baggaert en met de Boudelokapel, die tot dan eigendom waren van de abdij van Boudelo.

De koper van deze gronden was Graaf De Pas. Vanaf dan werden deze gronden aangeduid als het 'Zwart Goed'.

Verschillende inwoners van Klein-Sinaai wisten ons te vertellen dat Graaf De Pas later de bouw van de kerk en de katholieke school van Klein-Sinaai **mee hielp financieren**. Hij zou dit volgens hen gedaan hebben uit berouw voor zijn collaboratie met de Franse bezetter. De Franse revolutie had zich namelijk tegen de kerk gekeerd en paste zeer repressieve methoden toe. Met de nederlaag van de Fransen in de slag bij Waterloo (1815) was hun overheersing hier voorgoed voorbij. Of Graaf De Pas inderdaad deze financieringen gedaan heeft uit berouw valt nu niet meer te achterhalen, maar het is wel opvallend **dat hij veel sympathie had voor Klein-Sinaai**.

Over Graaf De Pas zijn hulp aan de kerk kunnen we enkele voorbeelden vinden in documenten van heemkundige kring d'Euzie. De kerk werd gebouwd in 1853-1854 en op de kerkraad van 18 maart 1877 werd beslist de kerk uit te breiden met twee zijbeuken. Dit alles gebeurde op uitdrukkelijke wens en verzoek van Graaf De Pas.

Graaf De Pas betaalde het bedrag dat men nog te kort kwam: 13 154,04 frank (326 euro).

In 1871 bekostigde Graaf De Pas het brandglasraam in het koor.

De som bedroeg 1354,53 frank (33,57 euro).

GRAAF DE PAS STEUNT DE KLOOSTERSCHOOL

Van Eerwaarde Zuster Clara van het klooster in de Pannenhuisstraat hebben we het volgende verhaal van Graaf De Pas...

Onderpastoor Alois Muyshondt was onderpastoor te Sint-Maria-Oudenhove waar Graaf De Pas een kasteel had dat dienst deed als buitenverblijf. De onderpastoor en de graaf waren goede vrienden.

In augustus 1869 werd onderpastoor Muyshondt pastoor te Klein-Sinaai. Op vraag van de pastoor, liet de graaf in 1870 een klooster met hierbij horend twee klaslokalen bouwen in huidige Pannenhuisstraat (vroeger Kapellestraat) te Klein-Sinaai. Het had een **neogotische stijl**. In dit klooster namen vier zusters van de orde van de Zusters van de Goddelijke Voorzienigheid uit Sint-Maria-Oudenhove hun intrek. **Deze zusters zorgden voor het onderwijs in de school.**

Het werd tot 2008 nog bewoond door twee zusters van de orde van de Zusters van Zeven Weeën uit Sint-Maria-Oudenhove, **zuster Clara en zuster Margaretha**. Naast dit mooi gebouw kwam in 1903 een iets moderner schoolgebouw. Volgens sommigen een storing voor het fraaie uitzicht.

Op de foto staat het neogotisch gedeelte van het klooster van de zusters voor de Eerste Wereldoorlog. Momenteel noemt dit gebouw **Basisschool Tuimelaar**.

